

NGTT

Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács

Készítette: NGTT Titkársága

ÖSSZEFOGLALÓ az NGTT 2021. május 18-i plenáris üléséről

Az ülés ideje: 2021. május 18. kedd, 10.00 óra
Az ülés helyszíne: Magyar Kereskedelmi és Iparkamara/online
Soros elnök: Dr. Parragh László, Gazdaság Képviselői Oldal

Napirend:

1. Konzultáció a méltányos minimálbér biztosításáról szóló EU-irányelv elfogadásával kapcsolatos magyar kormányzati tárgyalási stratégiáról
Előadó: dr. Horváth Tamás, munkaerőpiacért felelős helyettes államtitkár (ITM)
2. Az NGTT munkájának „társadalmisítása”, a 2011. évi XCIII. törvény hatálybalépésének 10 éves tapasztalatai
Előadó: Prof. Dr. Báger Gusztáv, NGTT Tudomány Oldalának elnöke
3. Egyebek

Dr. Kecskés Péter főosztályvezető az NGTT Titkársága részéről köszöntötte a plenáris ülésen megjelent oldalak képviselőit, az online formában megjelent vendégeket, államtitkárokat, kormányzati képviselőket és az Oldalakat. Főosztályvezető úr megállapította a határozatképességet és felkérte az Oldalakat, hogy nevezzék meg szóvivőiket, ezután ismertette a napirendi pontokat, melyet az Oldalak egyhangúlag elfogadtak.

Főosztályvezető úr felkérte dr. Horváth Tamás munkaerőpiacért felelős helyettes államtitkár urat, hogy tartsa meg a „Konzultáció a méltányos minimálbér biztosításáról szóló EU-irányelv elfogadásával kapcsolatos magyar kormányzati tárgyalási stratégiáról” című előadását.

Dr. Horváth Tamás helyettes államtitkár úr köszöntötte a Tanács tagjait. Az előzmények bemutatásával kezdte előadását. 2017-ben a Szociális Jogok Európai Pillérének 6. alapelve került elfogadásra Göteborgban, melyen célkitűzések voltak: a megfelelő összegű minimálbér megállapíthatósága; az átlátható és kiszámítható bér megállapodási menetrend bevezetése; figyelemmel lenni az adott ország gyakorlatára, tehát ezzel összhangban kialakítani a szabályozást; a szociális partnerek autonómiája és tiszteletben tartása, valamint az ő bevonásuk a bértárgyalások vonatkozásában.

Következő lépés a 2020. január 14-i bizottsági közlemény volt, ami arról szólt, hogy meg kell kezdeni a szociális pillér végrehajtására irányuló cselekvési terv előkészítését. Ennek keretében történt a szociális partnerekkel két körben konzultáció. Az első konzultációra 2020. január 14. és február 25. között került sor, arra vonatkozóan, hogy egyáltalán szükséges-e uniós szinten foglalkozni a kérdéssel. Második körben, a június 3. és szeptember 4. közötti időszakban az került megvitatásra, hogy milyen választandó jogi eszköz (irányelv, ajánlás)

formájában kerüljön elfogadásra. A konzultáció eredménye az lett, hogy irányelv formájában tesz javaslatot a Bizottság. Az Európai Unióban alkalmazandó megfelelő minimálbérekről szóló irányelv javaslatot 2020. október 28-án mutatta be a Bizottság. 2021. március 4-én került sor a Szociális Jogok Európai Pillérének végrehajtását célzó cselekvési terv bemutatására, mely keretébe tartozik sok más esélyegyenlőségi és tisztességes munkakörülményekre vonatkozó rendelkezés, illetve a női-férfi bérszakadék csökkentésre vonatkozó intézkedések mellett az EU-s minimálbérrel kapcsolatos keretrendszer megállapítása is. Ezt a cselekvési tervet a május 7-8-i portói csúcstalálkozón az állam-, illetve kormányfőkből álló tanács megerősítette, és az Unió Tanácsa elköteleződött a Szociális Jogok Európai Pillérének végrehajtása mellett.

A minimálbérre vonatkozó keresztrendszer komoly célkitűzései, hogy megfelelő összegű minimálberek kerüljenek biztosításra az unióban dolgozó munkavállalók számára jobb munka- és életkörülmények biztosítása mellett; a munkavállalóknak tisztességes megélhetés elősegítése; átlátható és kiszámítható bérmegállapodás; a szociális partnerek bevonása a minimálbérrel kapcsolatos párbeszédbe; megállapodás előtt a szociális partnerek aktív észrevételezése; illetve a szociális konvergencia erősítése.

Fontos kiemelni, hogy egységes uniós minimálbért nem ír elő a javaslat, erre nincs hatásköre az uniónak tekintettel arra, hogy a minimálbér megállapítása mindenképpen tagállami hatáskör. A kezdeti fázisban az irányelv első megjelenésével kapcsolatosan több jogi kérdés felmerült, ezzel összefüggésben pedig a jogi szolgálat is kialakított egy álláspontot, aminek a vége az lett, hogy amellett tették le a voksukat, hogy a minimálbér meghatározása és előírása tagállami hatáskörben kerülhet megvalósításra. Ennek megfelelően egy keretrendszerrel lehet beszélni, tehát egy ajánlási rendszerről, aminek a keretei között kell a minimálbért megállapítani.

Az irányelv két csoportba sorolja a tagállamokat: 1. jogszabályban meghatározott minimálbér, 2. kollektív szerződéses minimálbér (a tagállam választása szerint). Magyarország az 1-es csoportba tartozik. Az Unió előnyben részesíti a kollektív szerződéses minimálbéri rendszert, mely úgy kerül kialakításra, hogy kevesebb előírás és több mentesség legyen, mivel véleményük szerint a kollektív szerződéses minimálbér rendszer keretében kialakított minimálbér egy magasabb életszínvonalat tud eredményezni.

Fontos megemlíteni, hogy egy nemzetközi referenciaérték alkalmazását írja elő az irányelv. Az irányelv preambulumban meghatározásra is kerül például a bruttó mediánbér 60%-a és a bruttó átlagbér 50%-a. Folytak az egyeztetések, a Bizottság azt szeretné elérni, hogy legyen egy referenciaérték, amelyre tekintettel meghatározásra kerülhet a bértárgyalások során a legkisebben alkalmazandó minimálbér mértéke.

Az irányelv előír egy éves adatszolgáltatási kötelezettséget számos olyan adattal, amik elemezhetőek a minimálbérrel összefüggésben. Kiegészítésként megemlítette, hogy tartalmaz olyan adatokat, amelyeket a KSH, illetve a magyar állam nem gyűjt. Ha ebben a formában kerül elfogadásra, akkor ezen adatköröket folyamatosan bővíteni szükséges. Azt is szükséges vizsgálni, hogy ez a többlet-adatszolgáltatás mind a kkv-k, mind a vállalkozások vonatkozásában mekkora adminisztratív többletterhet jelent. A kormányzati álláspont szerint többlet adminisztratív teherrel feleslegesen ne növeljük a kkv-k és a vállalkozások terheit, tehát szükséges és fontos az arányosság szem előtt tartása.

A minimálbér vásárlóereje a bruttó bérek általános szinten való elosztása, a bruttó bérek növekedésének mértéke és a termelékenység szintje és alakulása. Ezek azok a kritériumok,

amiket az Unió kötelezően előírna az irányelvében, ezek átültetését kéri a tagállamoktól annak érdekében, hogy ezen szempontokra figyelve kerüljön megállapításra a minimálbér. Magyarországon ezek a szempontok rendszeresen felmerülnek a VKF üléseken, vagyis áttekintése a mai kollektív tárgyalások során előtérbe kerül.

A kollektív bértárgyalások előmozdítása során arról van szó, hogy amíg a kollektív szerződések által lefedett munkavállalók aránya nem éri el a 70%-ot, addig a tagállamnak cselekvési terv benyújtása kötelező a Bizottság felé. Ma Magyarországon a kollektív szerződés által lefedett munkavállalók aránya kb. 20%. Jelezte, hogy a 70%-ot a skandináv országok sem érik el teljes mértékben, ahol a legmagasabb a kollektív szerződéses munkavállalók aránya. Főleg a kelet-európai régióban, illetve a közép-kelet-európai régióban elég alacsony ez a lefedettség. Kivétel Ausztria, ahol elég magas a kollektív szerződéssel lefedett munkavállalók aránya. Fontos előírás, hogy a szociális partnereket a keretrendszer kialakításába be kell vonni, illetve működtetni kell egy konzultatív testületet - Magyarországon ez a VKF, ami jelenleg is működik.

Ezután Helyettes államtitkár úr a tárgyalás menetéről ejtett pár szót. A Szociális Kérdések Tanácsa Munkacsoport tárgyalja az Unióban az irányelvet, a kormányzat részéről szakértői szinten folynak ezzel kapcsolatosan a tárgyalások. Eddig 11 ülés volt a német és portugál elnökség alatt. A jogalap kapcsán fontos volt, hogy a Tanács jogi szolgálatának az állásfoglalását is bekérték. Ennek megfelelően átdolgozásra került a minimálbér irányelv oly módon, hogy már nem a minimálbér meghatározása, hanem a minimálbérrre vonatkozó keretrendszer kerül uniós szinten szabályozásra, így a jogalap már megfelelő. Folyamatosan folyik a szöveg átdolgozása, a tárgyalás következő fordulója május 27-én lesz.

Ezután a magyar kormányzati álláspontot ismertette pár mondatban. A kormány magával a célkitűzéssel egyetért, vagyis a jobb munka- és életkörülmények, tisztességes megélhetés biztosítása ösztönző hatással legyen a munkavállalásra, és a koronavírus-járványt követő fellendülés elősegítésének is fontos szempontnak kell lennie az irányelvi tárgyalások kapcsán. A kormány azon állásponton van, hogy kizárólagosan tagállami hatáskör legyen a minimálbér megállapítása, ezt támasztja alá a jogi szolgálatnak az álláspontja is, és olyan szabályozást kell kialakítani, ami nem csorbítja, sérti a tagállam ezen kizárólagos hatáskörét. Fontos figyelembe venni még, hogy a minimálbér egy gazdaságpolitikai eszköz, nem függetleníthető a mindenkori gazdasági lehetőségektől.

Magyarországon fontos a versenyképességi hatások hangsúlyozása. A kkv-szektorban foglalkoztatják az EU munkavállalóinak 87%-át, ahol minimálbért adnak. Egy drasztikus minimálbér-emelés komoly versenyképességi hatásokkal járhat ebben a szektorban, és adott esetben a sűrke- és feketegazdaság erősítésének irányába hathat. A kormányzat nem támogatja a túlzott adminisztrációs terheket, sem pedig a tagállamra, vagy a munkáltatókra vonatkozó terheket. Itt több kérdésben még egyeztetni szükséges az Unióval annak érdekében, hogy meg lehessen találni azt az arányos adatszolgáltatást, ami szükséges és indokolt az Unió irányába. A kormánynak fontos szempont a nemzetközi referenciaértékek megválasztásának szabadsága. Az Unió a mediánbér 50-60%-ának előírását határozza meg, de álláspontjuk szerint a tagállamnak a saját gazdaságára tekintettel kell azt a nemzetközi referenciaértéket megválasztania, ami alapján a minimálbér megállapítható.

Ezután az elmúlt 10 év minimálbér alakulásáról számolt be, miszerint több mint kétszeresére emelkedett mind a bruttó minimálbér, mind a garantált bérminimum. A mediánbér színvonalában Magyarország 51% körül van, itt az Uniós előírás 60% lenne. Ennek csak

egyetlen egy ország felel meg. Az átlagbér vonatkozásában 50% a cél, most 40%-nél tart az ország, de látható, hogy az Unió tagállamai közül általánosságban nem éri el senki az uniós előírásokat. Helyettes államtitkár úr megköszönte a figyelmet.

Dr. Parragh László elnök megköszönte Helyettes államtitkár úr előadását és felkérte az Oldalakat a hozzászólásra.

A **Civil Oldal** megköszönte az alapos bemutatást, és leszögezte, a kormányzati álláspontot maximálisan támogatja. Maga a minimálbér egy gazdaságpolitikai eszköz, ezért a legfontosabb, hogy ezt az adott nemzet gazdaságpolitikai irányítóinak kell meghatározni.

A **Művészeti Oldal** köszöntötte a megjelenteket. Az Oldal hangsúlyozta, hogy ha készítenénk egy olyan ábrát, amelyen nem csak a saját fejlesztésünket lehetne látni, hanem össze lehetne vetni más Unió tagállamok hasonló adataival, akkor az elsők között szerepelne a magyar állam a minimálbér és bérminimum fejlesztés területén. Magyarországon az állam a legerősebb szereplő. Az államnak - mint a foglalkoztatás szempontjából legerősebb szereplő - ennek a kérdésnek az elsődleges, másodlagos, és harmadlagos vonatkozásával is foglalkoznia, törődnie kellett. Nemzeti szintű, bérpolitikailag nagyon összetett feladatot látott el a kormány. Ennek a fényében érdemes kitekinteni azokra a folyamatokra, amelyek a most tárgyalt téma európai szintű koncepció mentén való végiggondolását jelentik. *Fontos, hogy a minimálbér EU-s kezelésének ügye, rendszeren belül variabilitást biztosító alrendszereket felmutató módon mozgásteret biztosító rendszerként valósuljon meg.* Az Oldal azt kéri, hogy azon túl, hogy a magyar kormány fenntartja álláspontját, hogy a minimálbér nemzeti szinten legyen biztosítva, érdemes lenne azon koncepciót támogatni, ami mégis a legtöbb egymáshoz illeszthető elemből álló EU-s szintű rendszert is biztosítja hosszú távon, mert így nem lesz feszültség az európai gazdasági térben a kormányzatok nemzeti politikái között. Az Oldal megköszönte a tájékoztatást.

A **Munkavállalói Oldal** előtérbe helyezte, hogy jó lett volna, ha nem a portói nyilatkozatból derül ki a kormány javaslata, hanem a VKF keretein belüli egyeztetések nyomán tudták volna formálni egymás véleményét. Az Oldal úgy gondolja, hogy a kormány élhetne azzal a lehetőséggel is, hogy ha itthon meg tudunk állapodni bizonyos kérdésekben, akkor azt saját európai szakszervezeti vitává tudják tenni az Oldalak, ahol a közös álláspontot lehet képviselni. Az Oldal is fontosnak tartja, hogy tagállami hatáskörben maradjon a minimálbér meghatározása, és nem szeretnék azt sem, hogy a kkv-knak túlzott adminisztrációs terheik legyenek. Hozzátették, hogy jó lenne meghatározni, mit jelent a túlzott szó ebben a kontextusban. Ahhoz, hogy tisztán lehessen látni a bérek ügyében, az az információ, amit most nyújtanak, nem elégséges. Hangsúlyozták, hogy ígéretet kaptak több körben arra, hogy a bérek medián értékét fogja közölni a rendszer, ám ez a mai napig sincs meg, miközben az EUROSTAT megjelenteti ezeket az adatokat Magyarországra nézve. Ezek elengedhetetlen feltételei annak, hogy tiszta képet lehessen látni a hazai bérhelyzetről. Az Oldal szempontrendszer szerint jó lenne, ha rögzítésre kerülne néhány a minimálbér megállapításával kapcsolatos észrevétel például a tárgyalások elkezdésének idejére vonatkozik. A javaslat szerint mindig szeptember 15-ével induljanak el és december 31-ével záródjanak. A másik, hogy bár üdvözlük a mediánkereset 60%-ának, illetve az átlagkereset 50%-ának a megállapodását, ami a tervezetben szerepel, de adott esetben ki lehet dolgozni egy hazai szempontrendszert annak érdekében, hogy ne a nulláról kezdődjenek el a tárgyalások. Az Unió javaslat is hasonló próbál megtenni. Összességében üdvözlük az EU-s tartalom mindhárom elemét. Az első a minimálbér meghatározása, ebben lehet közös feladat, van lehetőség közös szempontrendszer felállítására, kidolgozására. A második a kollektív

szerezés lefedettségének növelése. Fontosnak tartják, hogy a kollektív szerződések ne ragadjanak be 20%-on, hanem legyen cél a 70%. Meggyőződésük, hogy ez nyújt biztonságot a munkavállalóknak, és itt megkerülhetetlen a szakszervezeti tagság kérdése. Felvetődött, hogy a szakszervezeti tagok megfizetik a kollektív szerződés árát, de vannak olyan munkavállalók, akik élvezik a gyümölcsét, és nem tesznek érte semmit, hogy akár ez jobb is legyen. Ezzel a kérdéssel foglalkozni kell, és erre az Oldal szerint egy nemzeti tervet kellene készíteni.

Ezután érdeklődtek az Európai Üzemi Tanácsok, illetve a transznacionális vállalkozások kollektív szerződésével kapcsolatosan a kormány álláspontja felől. Felvetődött az Oldalon belül, hogy az erőltetett minimálbér növelésnek a kkv-k közül sokan áldozatul fognak esni, mert nem tudják kitermelni a megállapodásban szereplő minimálbért. Érdeklődtek, hogy elképzelhető-e egy kompenzációs alap létrehozása kifejezetten a kkv-k megsegítésére. Végül azt a kérdést tették fel, hogy milyen alapelvek mentén gondolja megállapítani a kormány a minimálbért, milyen szempontrendszert gondol fontosnak a kormány a minimálbér megállapításánál.

Az **Egyházi Oldal** általában a szegény emberekkel találkozik. Az Oldal látja, hogy a minimálbér kérdése egy összetett kérdés, szerintük fontos figyelembe venni, hogy nem biztos, hogy ki tudja termelni a munkaadó azt a jövedelmet, amivel fizetést tud adni a dolgozónak. Ezt az Oldal is megtapasztalta, hiszen a templomok hónapok óta zárva vannak, és nehezebben tudtak az alkalmazottaknak fizetni, ezért köszönik, hogy az állam a segítségükre sietett. Az Oldal kérte, hogy a döntéshozók a valóságból kiindulva törekedjenek a minimálbér meghatározásra.

A **Tudomány Képviselői Oldal** egészében egyetért az állásponttal, hogy ezt a funkciót hazai, nemzeti hatáskörben kell tartani. A tájékoztató nagyon informatív volt, és véleményük szerint az Európai Unió ezzel a harmonizációval, irányelvvel egy kicsit ki akarja egyenlíteni a minimálbéreket az uniós tagországok között. Nagyon nagy különbségek vannak a termelékenység szintjében, az egy főre jutó GDP szintjében, és a versenyképességi vonatkozásban is. Ha egy ilyen helyzetben kiegyenlítődési folyamat kerül napirendre Unió szinten, akkor ez azt jelenti, hogy nagyobb feladatot jelent a kevésbé fejlett országokra, mint a fejlettebb országokra. Ami a magyar dimenziót illeti, az az álláspontjuk, hogy a koronavírus járvány utáni fellendülés fontos feladat. Ez azt jelenti, hogy ha most napirendre kerülne ez a minimálbéremelés, akkor ez a járványból való fellendülést fogná vissza. A minimálbér szintjének meghatározásánál a nemzetközi referencia értékeket kötelező figyelembe venni. Vitatható, hogy az EU által ajánlott, vagy a magyar fél által meghatározott értékekről beszélhetünk. Az EU komolyan gondolja a két referencia értéket, hiszen nincsenek alternatívák felsorolva. Ezért szerintük a referenciaértékét is nemzeti hatáskörben kell értelmezni és meghatározni. Tudományos megfontolás alapján abból indulnának ki, hogy nem célszerű sem a túl alacsony, sem a túl magas minimálbér, ami növelné az egyenlőtlenségeket is. Fontosnak tartják, hogy különböző alternatívák legyenek egymás mellé állítva a minimálbéremeléssel kapcsolatban, és ezekhez legyenek hatásindikátorok hozzárendelve az említett munkaerőpiaci versenyképesség vonatkozásában. Ha így állunk hozzá, erős szakmai alapotokkal és tárgyilagosan lehetne ezt a kérdést megvitatni.

A **Gazdaság Képviselői Oldal** szerint ezzel az irányelvvel az Európai Unió igen nagy fábá vágta a fejszét. Látszik az elhangzottakból is, és azért a kását sem eszik olyan forrón, mint ahogy főzik, vagyis nem lesz olyan hirtelen EU szinten elfogadott és minden államban alkalmazott rendszer, mert ez ennél sokkal bonyolultabb. A kormány által felvázolt

elképzelések alapvetően támogathatóak, és ahogy a Munkavállalói Oldal is elmondta, sok mindenben egyet lehet érteni. Magyarországon - ha a garantált bérminimumot is beszámítjuk - nem a szakmunkások bérééről beszélünk, hanem a szakképzetlen dolgozókéről, ami ma Magyarországon kb. 300.000 embert érint. Egy okos munkaadó célja, hogy nála elégedett munkavállalók dolgozzanak, mert akkor lesz képes sikereket felmutatni a cége. Egyetértenek vele, hogy tagállami hatáskörbe tartozik, és hogy alapvetően gazdaságpolitikai kérdés. Megerősítette az Oldal, hogy ez egy kezelhető kérdéskör, és hogy semmiről nem vagyunk lekésve. Nagyon fontos, hogy Magyarország úgy hivatkozik a VKF-re, mint arra a konzultatív testületre, amely nemzetközi szinten is elismerésre érdemes, és van a kormánynak hivatkozási alapja arra, hogy Magyarországon a minimálbér megállapítása előtt a kormány egyeztetéseket folytat egy konzultatív testülettel, valamint, hogy az NGTT keretei között is tárgyalja ezt a témát.

Az Oldal sok pontban egyetért a munkavállalókkal. Ráerősítettek arra, hogy sok értékes megbeszélés történik a VKF üléseken. A VKF-en olyan tudásbázis jött össze, amire építve valóban létrehozható egy nemzeti konszenzus a minimálbér témában, ami egyben társadalompolitikai kérdés is. A garantált bérminimum munkaadói szempontból szintén kötelező terhet jelent, összességében közel 1 millió embert érint ez a két bérmérték. A minimálbér semmiképp nem tévesztendő össze a központi bérszabályozással a versenyszférában. Ez egy alsó minimum elvárt határ, ettől felfelé lehet elszakadni, és a munkaerő-piaci feltételek alapján el is szakadunk.

Végezetül felhívták a figyelmet arra, hogy egy olyan közös adatbázist kellene létrehozni, ami megbízható adatokat tartalmaz.

Dr. Parragh László elmondta, sok szemszögből megközelíthető a kérdés. A minimálbér politikai kérdéskör, egyúttal társadalompolitikai tényező, és versenyképességi összefüggései is vannak, ami a további juttatásokkal is összefügg. Való igaz, hogy egy érzékeny emelés minden esetben szükséges, hiszen a fejlődésnek része. Ezután Elnök úr visszaadta a szót Helyettes államtitkár úrnak.

Dr. Horváth Tamás helyettes államtitkár úr visszakapva a szót megköszönte a hozzászólásokat. A kormányzat azzal, hogy a portói nyilatkozatot támogatta, és ezt a cselekvési tervet támogatta, azt az elképzelést támogatja, hogy a minimálbér megállapításával kapcsolatos keretrendszer mint irányelv kerüljön elfogadásra. A kormányzat ennek a tartalmának a kiegyenesítésével kapcsolatban tart egyeztetéseket. Üdvözölte, hogy konszenzus van abban, hogy kizárólagos nemzeti hatáskörben legyen a minimálbér megállapítva. A nemzetközi referenciaérték, ami ajánlás formájában került megállapításra, de maga az ajánlás is számos Uniós és jogi aspektusból is igencsak bekorlátozza a nemzeti hatáskört. Tehát úgy kell megállapítani, hogy teljes szabadsága legyen a kormányzatnak. Maga a cél nemes, a tartalmat kell még egyeztetni. A kormányzat minden álláspontnak örül. Fontos látni, hogy a szociális partnerekkel volt egy előzetes konzultáció, jelenleg a kormányzatok/tagállamok tárgyalnak, ettől függetlenül fontos, hogy az Oldalak véleményei megérkezzenek hozzájuk. Ha az irányelv elfogadásra kerül, utána a tagállamnak van 2 éve, hogy átültesse az ezzel kapcsolatos hazai szabályozásokat. Ha megvan a keretrendszer, ezeket a hazai szabályozásban kell megállapítani (pl. a referencia értéket, vagy hogy mikor kezdődjenek a tárgyalások, milyen módon, milyen cselekvési tervben). Most az Uniós meghatározásban azokat a sarokpontokat kell leszúrni, amelyek keretei között a hazai szabályozást ki lehet alakítani. Nagyon fontos, hogy a nemzeti tagállamoknak olyan hatásköre legyen, amivel a munkavállalást és a gazdaságot megfelelő módon irányba tudják helyezni.

Dr. Vukovich Gabriella, a KSH elnöke tájékoztatta a résztvevőket, hogy a 2019-2020-as évekre vonatkozó adatok a munkavállalók teljes körére vonatkozóan elérhetők a KSH honlapján, mind a bruttó, mind a nettó átlagbérek és mediánbérek vonatkozásában.

Dr. Parragh László elnök úr azzal a megállapítással zárta az első napirendi pontot, hogy örül, hogy valamennyi oldal nemzeti hatáskörben javasolja tartani ezt a kérdéskört. Megköszönte Helyettes államtitkár úrnak az előadást.

Elnök úr a 2. napirendi pont keretében felkérte Dr. Báger Gusztáv professzor urat, hogy mutassa be előterjesztését.

Prof. Dr. Báger Gusztáv, a Tudomány Oldal elnöke a társadalmisítás értelmezésével kezdte javaslatát. A Tudomány Oldal két megközelítést alkalmaz: széles értelemben azt jelenti, hogy több fontos társadalmi kérdéssel jobban és rendszeresen foglalkozzon a Tanács; szűkebb értelemben nagyobb hatékonysággal, nagyobb nyitottsággal, jobb kommunikációval működjön a Tanács. Ezután a 2011. évi törvény végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatokról számolt be Oldalelnök úr.

Konkrét javaslatgyűttest is megfogalmazott az előterjesztésben, elsőként: 1. A Tanács munkáját szakmailag jobban meg kellene alapozni, ezért külső szakértők bevonását javasolják elemzések készítésére 1-1 fontos napirendi pont vitájának megalapozásához; 2. Külső szakértők meghívása a Tanács üléseire a hozzászólási lehetőség biztosításával; 3. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) magyar tagjaival való együttműködés fontossága; 4. A Tanács által létrehozott munkacsoportokba külső szakértők bevonása.

A második tervjavaslat a Tanács kommunikációs tevékenységének javítására vonatkozott. A Tanács minden üléséről, a napirendi pontokkal kapcsolatos vitákról és az elfogadott álláspontról javasolt lenne sajtótájékoztató megtartása, amelyen a soros elnök és az általa felkért Tanács-tag(ok) vennének részt.

Harmadik javaslat, hogy a Tanács az általa fontosnak tartott kérdésekről – az eddigi gyakorlattal szemben rendszeresen – közleményt vagy állásfoglalást tegyen közzé. Megfontolandó, hogy sarkalatos kérdésekben szélesebb társadalmi vitát is kezdeményezzen-e, például olyan területek elsődleges mérlegelésével, mint a felső- és közoktatás, a társadalomtudomány és a szociálpolitika, a művészetek és a kultúra, valamint a civil szféra szerepe.

Negyedik észrevétel, hogy a Tanács üléseire a sajtó képviselőinek rendszeres meghívása a soros elnök koordinációjával és az oldalelnökök közreműködésével. Ötödik meglátásuk, hogy a Tanács tevékenységéről szerencsés lenne évente legalább egy alkalommal nemzetközi sajtótájékoztató megszervezése.

Látva, hogy rendkívül bonyolult ez a témakör, úgy vélik, hogy a Tanács társadalmisításával kapcsolatos munka valójában most fog majd elkezdődni, ezért szükség van arra, hogy jobban ismertté váljanak az egyes oldalak véleményei az érintett kérdésekben, és megismerhessük nem csak a saját tapasztalatainkat, hanem más országok tapasztalatait is. Elsősorban a V4 országokkal, Ausztriával kellene felvenni a kapcsolatot.

Ezért javasolják egy eseti munkacsoport létrehozását, melynek átgondolt, mérlegelt javaslatai alapján tudna majd a Tanács később döntésre jutni abban a kérdésben, hogy hogyan lépünk előre a társadalmisítás tekintetében.

Dr. Parragh László elnök úr hozzátette, a porosz kultúrájú területeken nem jellemző, hogy komolyan vennék a nemzeti gazdasági és társadalmi tanácsokat. Ott sokkal inkább az érdekegyeztetés egyéb technikái működnek, Szlovákiában például nincs is ilyen típusú tanács.

A **Civil Oldal** összességében úgy látja, hogy ez a téma, az „NGTT brand” építését próbálja meghatározni és lépésekben megfogalmazni. Ezzel kapcsolatban az Oldal tett egy javaslatot, mely szerint a Kossuth Klubban egy nyitott konzervatív kerekasztal programsorozat keretében két olyan ülést lehetne tartani, amit az NGTT vezetne. Így lehetne egy moderált beszélgetést tartani és a nyilvánosság elé tárni, ahol minden oldal tudja képviseltetni magát. Az általuk javasolt két téma: a Hungary Helps Program áttekintése, a másik pedig az új szakképzési rendszer bemutatása lenne. Hozzá tették, hogy a tavalyi nemzeti összetartozás nyilatkozatról is lehetne tárgyalni.

A **Művészeti Oldal** megköszönte Báger Gusztáv professzor úrnak és Cser Ágnes elnök asszonynak a munkát. Felhívták a figyelmet arra, hogy a lényegi kérdés a Tanács fő céljában rejlik. Ha ez a társadalmi konzultáció legfőbb fóruma, akkor a társadalmi szférák, társadalmi szegmensek és az őket képviselő mögöttes szervezeteknek ez egy konföderációs tanács logika mentén működő konzultációs testülete. Felvetették a nagyobb nyilvánosság megszólításának kérdését. Lényegében ez egy önidentifikációs folyamat. Itt vannak a magyar társadalom képviselői, akik a maguk szegmensében lefolytatják ezeket az egyeztetéseket, ha kell a belső nyilvánosságuk felé, legyen ez szervezeti értelemben, vagy ha kell a társadalom felé sokkal inkább fókuszált módon. Arra emlékeztetettek, hogy régen voltak szakértők. Szakértők bevonása a bizottsági munkába lehetséges. Dr. Kucsera Tamás Gergely kezdeményezte anno az EGSZB tagjainak a meghívását. Ma már meghívott szervezetekből egy nyitott fórummá vált az NGTT. Nemzetközi kapcsolatokat is felvette az NGTT, hiszen vonatkozó európai szervezetekkel, illetve kétoldalú kapcsolatokra is delegált elnököt, tagot. Összességében azt gondolják, hogy ez egy kommunikációs kérdés, de a mögötti tartalom meghatározása a legfontosabb. Máshonnan közelítve elmondták, hogy az NGTT-nek van éves munkaterve, ami ritkán van módosítva. Mindig azt figyeli a Tanács, hogy mi folyik a társadalomban, vagy azon gondolkodik, hogy mi lehet fontos téma az adott évben, ami nem biztos, hogy címlap sztori lesz. Kiemelték, hogy el kell dönteni, hogy amiről a Tanács tárgyal, hogy helyezhető el hírként. Megköszönték az előterjesztést.

A **Munkavállalói Oldal** is megköszönte a munkát. Az Oldal közös álláspontja, hogy nagyobb nyilvánosságot kapjon a Tanács. Fontos a szélesebb körű információval való ellátottság, hogy élő testület legyen az NGTT, hogy odafigyeljenek az NGTT véleményére. A döntéselőkészítő folyamatban is lehetne adott esetben szakértői egyeztetést folytatni, hogy mire a plenáris ülés elé érkezik egy előterjesztés, addigra már a lényegi kérdések összecsiszolódjanak. Több témakörben is szerencsés lenne előzetesen egyeztetni. A VKF üléseken is elhangzik, hogy több uniós ügyet szeretnének hozni az NGTT-be (például olyan döntéseket, amiket az EU-ban hoznak meg és annak a véleményezését, vitáját folytassa le a Tanács). Ezen közös döntéseket, a Gazdálkodó Képviselői Oldal és a Munkavállalói Oldal a nemzetközi szakszervezetekben való részvételével tudná is erősíteni. Azt gondolják, hogy ettől lesz nagyobb a nyilvánosság, és egy élő, befolyásosabb testületként tudna működni az NGTT. Zárógondolatként a visszacsatolás fontosságáról beszéltek, miszerint keveset lehet arról tudni, hogy mi valósul meg a Tanáccsal folytatott konzultációt követően. Végezetül megköszönték Professzor úrnak az összeállított anyagot.

Dr. Parragh László elnök úr hozzáfűzte, hogy akkor lehet komolyan venni egy szervezetet, ha mögötte valós erő van.

Az **Egyházi Oldal** megköszönte az előterjesztést. Elmondásuk szerint, ha az Egyház mindenkit meg akar szólítani, figyelemfelkeltő címet viselő enciklitát ad ki (például „Békét a

világnak!”). Nem nagyon ismerik az NGTT-t, és nem tudják, mivel foglalkozik. Egy fórumon állandóan üzenhetnénk, és ha valamit megjelenít a Tanács, annak legyen egy ütős címe.

A **Gazdaság Képviselői Oldal** megköszönte a nagyon jó anyagot. Az előterjesztésből az derül ki, hogy a Tanácstról senki nem tud, az interneten nem keres rá, és nem is érdeklődik iránta. Ennek sok oka lehet. Nem biztos, hogy a testület munkájának előnyére válik, ha a munkafolyamat menetében ott van a nyilvánosság és a sajtó, mert óhatatlanul az adott testületnek a résztvevői sajtószerelővé válnának. Az Oldal ezt nem szeretné. Ha nagyon fontos dolgot tárgyal a Tanács, ezer módja van, hogy a nyilvánossággal is tudassuk, és ha érdekes dolgokat tudatunk a nyilvánossággal, akkor a sajtó érdeklődni fog a Tanács munkája iránt. Egyetértünk az Egyházi Oldal hozzászólásával, hogy a címnek figyelemfelkeltőnek kell lennie. Ma nem eléggé elismert a testület, és a szervezet legitimációja is megjelenik abban, hogy mekkora az Tanács iránt való érdeklődés.

A **Munkavállalói Oldal** megköszönte Báger Gusztáv professzor úrnak az igényes munkát, és megköszönte a Titkárságnak, hogy emlékezett a kezdeményezésére. Indítványozták, hogy a következő ülésen újra legyen napirenden a téma. Örvedetesnek tartják a Gazdaság Képviselői Oldal azon felvetését, hogy ne a bármi áron való mutogatás vezesse a Tanácsot, mert a Tanács társadalmi csoportokat képvisel, és konszenzust kell elérni, hogy a tanácsok révén a jogalkotók, a kormányzó szerv érzékenyebben képviselje a magyar társadalom igényét.

Dr. Parragh László elnök úr felkérte az Oldalak képviselőit szavazásra azt illetően, hogy eseti munkacsoportként létrehozzák-e az Társadalmiasítást Segítő Munkacsoportot. A Tanács egyhangúlag megszavazta az eseti Társadalmiasítást Segítő Munkacsoport megalakulását. A soros elnök tájékoztatást adott arról, hogy minden oldalnak szükséges 1-1 tagot delegálni a munkacsoportba. A munkacsoport elnökét majd a delegált tagok maguk választják meg az első munkacsoport ülésen.

Ezután Elnök úr bejelentette, hogy a következő soros elnökséget 2021. június 16-tól a Munkavállalói Oldal látja el, és a soros elnöki tisztséget Csóti Csaba fogja betölteni.

Az *Egyebek* napirendi pontban nem kívánt senki felszólalni, így **Elnök úr** megköszönte a Tanács érdemi munkáját, a hozzászólásokat, a Titkárságnak a lebonyolítást, és mindenkinek jó egészséget kívánva lezárta a napirendet.

k.m.f.